

न्याय दर्शनम्

प्रथमोऽध्यायः प्रथम आह्निकः

प्रमाणप्रमेयसंशयप्रयोजनदृष्टान्तसिद्धान्तावयवतर्कनिर्णयवादजल्पवित-
ण्डाहेत्वाभासच्छलजातिनिग्रहस्थानानां तत्त्वज्ञानान्निःश्रेयसाधिगमः १ दुः-
खजन्मप्रवृत्तिदोषमिथ्याज्ञानानामुत्तरोत्तरापाये तदनन्तरापायादपवर्गः २ प्र-
त्यक्षानुमानोपमानशब्दाः प्रमाणानि ३ इन्द्रियार्थसंनिकर्षोत्पन्नं ज्ञानमव्यप-
देश्यमव्यभिचारि व्यवसायात्मकं प्रत्यक्षम् ४ अथ तत्पूर्वकं त्रिविधमनुमानं
पूर्ववच्छेषवत्सामान्यतो दृष्टं च ५ प्रसिद्धसाधर्म्यात्साध्यसाधनमुपमानम् ६
आप्तोपदेशः शब्दः ७ स द्विविधो दृष्टादृष्टार्थत्वात् ८ आत्मशरीरेन्द्रिया-
र्थबुद्धिमनःप्रवृत्तिदोषप्रेत्यभावफलदुःखापवर्गास्तु प्रमेयम् ९ इच्छाद्वेषप्रयत्न-
सुखदुःखज्ञानान्यात्मनो लिङ्गम् १० चेष्टेन्द्रियार्थाश्रयः शरीरम् ११ घ्राण-
रसनचक्षुस्त्वक्श्रोत्राणीन्द्रियाणि भूतेभ्यः १२ पृथिव्यापस्तेजो वायुराका-
शमिति भूतानि १३ गन्धरसरूपस्पर्शशब्दाः पृथिव्यादिगुणास्तदर्थाः १४
बुद्धिरुपलब्धिर्ज्ञानमित्यनर्थान्तरम् १५ युगपज्ज्ञानानुत्पत्तिर्मनसो लिङ्गम् १६
प्रवृत्तिर्वाग्बुद्धिशरीरारम्भः १७ प्रवर्तनालक्षणा दोषाः १८ पुनरुत्पत्तिः
प्रेत्यभावः १९ प्रवृत्तिदोषजनितोऽर्थः फलम् २० बाधनालक्षणं दुःखम् २१
तदत्यन्तविमोक्षोऽपवर्गः २२ समानानेकधर्मोपपत्तेर्विप्रतिपत्तेरुपलब्ध्यनु-
पलब्ध्यव्यवस्थातश्च विशेषापेक्षो विमर्शः संशयः २३ यमर्थमधिकृत्य
प्रवर्तते तत्प्रयोजनम् २४ लौकिकपरीक्षाकाणां यस्मिन्नर्थे बुद्धिसाम्यं स दृष्टा-
न्तः २५ तन्त्राधिकरणाभ्युपगमसंस्थितिः सिद्धान्तः २६ स चतुर्विधः
सर्वतन्त्रप्रतितन्त्राधिकरणाभ्युपगमसंस्थित्यर्थान्तरभावात् २७ सर्वतन्त्रावि-
रुद्धस्तन्त्रेऽधिकृतोऽर्थः सर्वतन्त्रसिद्धान्तः २८ समानतन्त्रसिद्धः परतन्त्रसिद्धः
प्रतितन्त्रसिद्धान्तः २९ यत्सिद्धावन्यप्रकरणसिद्धिः सोऽधिकरणसिद्धान्तः ३०
अपरीक्षिताभ्युपगमात्तद्विशेषपरीक्षणमभ्युपगमसिद्धान्तः ३१ प्रतिज्ञाहेतूदा-
हरणोपनयनिगमनान्यवयवाः ३२ साध्यनिर्देशः प्रतिज्ञा ३३ उदाहरणसाध-
र्म्यात्साध्यसाधनं हेतुः ३४ तथा वैधर्म्यात् ३५ साध्यसाधर्म्यात्तद्धर्मभावी
दृष्टान्त उदाहरणम् ३६ तद्विपर्ययाद्वा विपरीतम् ३७ उदाहरणापेक्षस्तथे-
त्युपसंहारो न तथेति वा साध्यस्योपनयः ३८ हेत्वपदेशात्प्रतिज्ञायाः पुनर्वचनं

निगमनम् ३६ अविज्ञाततत्त्वेऽर्थे कारणोपपत्तितस्तत्त्वज्ञानार्थमूहस्तर्कः ४०
विमृश्य पक्षप्रतिपक्षाभ्यामर्थावधारणं निर्णयः ४१

इति प्रथम आह्निकः

प्रथमोऽध्यायः द्वितीय आह्निकः

प्रमाणतर्कसाधनोपालम्भः सिद्धान्ताविरुद्धः पञ्चावयवोपपन्नः पक्षप्रतिपक्ष-
परिग्रहो वादः १ यथोक्तोपपन्नश्छलजातिनिग्रहस्थानसाधनोपालम्भो जल्पः
२ स प्रतिपक्षस्थापनाहीनो वितण्डा ३ सव्यभिचारविरुद्धप्रकरणसमसाध्य-
समकालातीता हेत्वाभासाः ४ अनैकान्तिकः सव्यभिचारः ५ सिद्धान्त-
मभ्युपेत्य तद्विरोधी विरुद्धः ६ यस्मात्प्रकरणचिन्ता स निर्णयार्थमपदिष्टः
प्रकरणसमः ७ साध्याविशिष्टः साध्यत्वात्साध्यसमः ८ कालात्ययापदिष्टः
कालातीतः ९ वचनविघातोऽर्थविकल्पोपपत्त्या छलम् १० तत्त्रिविधं वा-
क्छलं सामान्यच्छलमुपचारच्छलं च ११ अविशेषाभिहितेऽर्थे वक्तुरभिप्राया-
दर्थान्तरकल्पना वाक्छलम् १२ सम्भवतोऽर्थस्यातिसामान्ययोगादसम्भूतार्थ-
कल्पना सामान्यच्छलम् १३ धर्मविकल्पनिर्देशेऽर्थसद्भावप्रतिषेध उपचा-
रच्छलम् १४ वाक्छलमेवोपचारच्छलं तदविशेषात् १५ न तदर्थान्तरभावात्
१६ अविशेषे वा किञ्चित्साधर्म्यादिकच्छलप्रसङ्गः १७ साधर्म्यवैधर्म्याभ्यां
प्रत्यवस्थानं जातिः १८ विप्रतिपत्तिरप्रतिपत्तिश्च निग्रहस्थानम् १९ तद्वि-
कल्पाज्जातिनिग्रहस्थानबहुत्वम् २०

इति द्वितीय आह्निकः इति प्रथमोऽध्यायः

द्वितीयोऽध्यायः प्रथम आह्निकः

समानानेकधर्माध्यवसायादन्यतरधर्माध्यवसायाद्वा न संशयः १ विप्रतिप-
त्यव्यवस्थाध्यवसायाच्च २ विप्रतिपत्तौ च सम्प्रतिपत्तेः ३ अव्यवस्थात्मनि
व्यवस्थितत्वाच्चाव्यवस्थायाः ४ तथात्यन्तसंशयस्तद्धर्मसातत्योपपत्तेः ५
यथोक्ताध्यवसायादेव तद्विशेषापेक्षात्संशयेनासंशयो नात्यन्तसंशयो वा ६
यत्र संशयस्तत्रैवमुत्तरोत्तरप्रसङ्गः ७ प्रत्यक्षादीनामप्रामाण्यं त्रैकाल्यासिद्धेः
८ पूर्वं हि प्रमाणसिद्धौ नेन्द्रियार्थसंनिकर्षात्प्रत्यक्षोत्पत्तिः ९ पश्चात्सिद्धौ न
प्रमाणेभ्यः प्रमेयसिद्धिः १० युगपत्सिद्धौ प्रत्यर्थनियतत्वात्क्रमवृत्तित्वाभावो
बुद्धीनाम् ११ त्रैकाल्यासिद्धेः प्रतिषेधानुपपत्तिः १२ सर्वप्रमाणप्रतिषेधाच्च

प्रतिषेधानुपपत्तिः १३ तत्प्रामाण्ये वा न सर्वप्रमाणविप्रतिषेधः १४ त्रैकाल्या-
प्रतिषेधश्च शब्दादातोद्यसिद्धिवत्तत्सिद्धेः १५ प्रमेया च तुलाप्रामाण्यवत् १६
प्रमाणतः सिद्धेः प्रमाणानां प्रमाणान्तरसिद्धिप्रसङ्गः १७ तद्विनिवृत्तेर्वा प्रमाण-
सिद्धिवत्प्रमेयसिद्धिः १८ न प्रदीपप्रकाशसिद्धिवत्तत्सिद्धेः १९ क्वचिन्नि-
वृत्तिदर्शनादनिवृत्तिदर्शनाच्च क्वचिदनेकान्तः २० प्रत्यक्षलक्षणानुपपत्तिरस-
मग्रवचनात् २१ नात्ममनसोः संनिकर्षाभावे प्रत्यक्षोत्पत्तिः २२ दिग्देश-
कालाकाशेष्वप्येवं प्रसङ्गः २३ ज्ञानलिङ्गत्वादात्मनो नानवरोधः २४ तद-
यौगपद्यलिङ्गत्वाच्च न मनसः २५ प्रत्यक्षनिमित्तत्वाच्चेन्द्रियार्थयोः संनि-
कर्षस्य स्वशब्देन वचनम् २६ सुप्तव्यासक्तमनसां चेन्द्रियार्थयोः संनिकर्ष-
निमित्तत्वात् २७ तैश्चापदेशो ज्ञानविशेषाणाम् २८ व्याहतत्वादहेतुः २९
नार्थविशेषप्राबल्यात् ३० प्रत्यक्षमनुमानमेकदेशग्रहणादुपलब्धेः ३१ न
प्रत्यक्षेण यावत्तावदप्युपलम्भात् ३२ साध्यत्वादवयविनि संदेहः ३३ सर्वा-
ग्रहणमवयव्यसिद्धेः ३४ धारणाकर्षणोपपत्तेश्च ३५ सेनावनवद्ग्रहणमिति
चेन्नातीन्द्रियत्वादणूनाम् ३६ रोधोपघातसादृश्येभ्यो व्यभिचारादनुमानमप्र-
माणम् ३७ नैकदेशत्राससादृश्येभ्योऽर्थान्तरभावात् ३८ वर्तमानाभावः पततः
पतितपतितव्यकालोपपत्तेः ३९ तयोरप्यभावो वर्तमानाभावे तदपेक्षत्वात् ४०
नातीतानागतयोरितरेतरापेक्षासिद्धिः ४१ वर्तमानाभावे सर्वाग्रहणमप्रत्यक्षा-
नुपपत्तेः ४२ कृतताकर्तव्यतोपपत्तेस्तूभयथा ग्रहणम् ४३ अत्यन्तप्रायैकदेश-
साधर्म्यादुपमानासिद्धिः ४४ प्रसिद्धसाधर्म्यादुपमानसिद्धेर्यथोक्तदोषानुप-
पत्तिः ४५ प्रत्यक्षेणाप्रत्यक्षसिद्धेः ४६ नाप्रत्यक्षे गवये प्रमाणार्थमुपमानस्य
पश्यामः ४७ तथेत्युपसंहारादुपमानसिद्धेर्नाविशेषः ४८ शब्दोऽनुमानमर्थ-
स्यानुपलब्धेरनुमेयत्वात् ४९ उपलब्धेरद्विप्रवृत्तित्वात् ५० सम्बन्धाच्च ५१
आप्तोपदेशसामर्थ्याच्छब्दादर्थसम्प्रत्ययः ५२ पूरणप्रदाहपाटनानुपलब्धेश्च
सम्बन्धाभावः ५३ शब्दार्थव्यवस्थानादप्रतिषेधः ५४ न सामयिकत्वा-
च्छब्दार्थसम्प्रत्ययस्य ५५ जातिविशेषे चानियमात् ५६ तदप्रामाण्य-
मनृतव्याघातपुनरुक्तदोषेभ्यः ५७ न कर्मकर्तृसाधनवैगुण्यात् ५८ अभ्युपेत्य
कालभेदे दोषवचनात् ५९ अनुवादोपपत्तेश्च ६० वाक्यविभागस्य चार्थ-
ग्रहणात् ६१ विध्यर्थवादानुवादवचनविनियोगात् ६२ विधिर्विधायकः
६३ स्तुतिर्निन्दा परकृतिः पुराकल्प इत्यर्थवादः ६४ विधिविहितस्यानुवच-
नमनुवादः ६५ नानुवादपुनरुक्तयोर्विशेषः शब्दाभ्यासोपपत्तेः ६६ शीघ्रतर-

गमनोपदेशवदभ्यासान्नाविशेषः ६७ मन्त्रायुर्वेदप्रामाण्यवच्च तत्प्रामाण्य-
माप्तप्रामाण्यात् ६८

इति प्रथम आह्निकः

द्वितीयोऽध्यायः द्वितीय आह्निकः

न चतुष्टुमैतिह्यार्थापत्तिसम्भवाभावप्रामाण्यात् १ शब्द ऐतिह्यानर्थान्तरभावा-
दनुमानेऽर्थापत्तिसम्भवाभावानर्थान्तरभावाच्चाप्रतिषेधः २ अर्थापत्तिरप्रमा-
णमनैकान्तिकत्वात् ३ अनर्थापत्तावर्थापत्यभिमानात् ४ प्रतिषेधाप्रामाण्यं
चानैकान्तिकत्वात् ५ तत्प्रामाण्ये वा नार्थापत्यप्रामाण्यम् ६ नाभावप्रामाण्यं
प्रमेयासिद्धेः ७ लक्षितेष्वलक्षणलक्षितत्वादलक्षितानां तत्प्रमेयसिद्धिः ८
असत्यर्थे नाभाव इति चेन्नान्यलक्षणोपपत्तेः ९ तत्सिद्धेरलक्षितेष्वहेतुः १०
न लक्षणावस्थितापेक्षासिद्धेः ११ प्रागुत्पत्तेरभावोपपत्तेश्च १२ आदिमत्त्वा-
दैन्द्रियकत्वात्कृतकवदुपचाराच्च १३ न घटाभावसामान्यनित्यत्वान्नित्येष्व-
प्यनित्यवदुपचाराच्च १४ तत्त्वभाक्तयोर्नानात्वस्य विभागादव्यभिचारः १५
संतानानुमानविशेषणात् १६ कारणद्रव्यस्य प्रदेशशब्देनाभिधानात् १७
प्रागुच्चारणादनुपलब्धेरावरणाद्यनुपलब्धेश्च १८ तदनुपलब्धेरनुपलम्भादावर-
णोपपत्तिः १९ अनुपलम्भादप्यनुपलब्धिसद्भाववन्नावरणानुपपत्तिरनुपलम्भात्
२० अनुपलम्भात्मकत्वादनुपलब्धेरहेतुः २१ अस्पर्शत्वात् २२ न कर्मानि-
त्यत्वात् २३ नाणुनित्यत्वात् २४ सम्प्रदानात् २५ तदन्तरालानुपलब्धेरहेतुः
२६ अध्यापनादप्रतिषेधः २७ उभयोः पक्षयोरन्यतरस्याध्यापनादप्रतिषेधः
२८ अभ्यासात् २९ नान्यत्वेऽप्यभ्यासस्योपचारात् ३० अन्यदन्यस्माद-
नन्यत्वादनन्यदित्यन्यताभावः ३१ तदभावे नास्त्यनन्यता तयोरितरेतरापे-
क्षसिद्धेः ३२ विनाशकारणानुपलब्धेः ३३ अश्रवणकारणानुपलब्धेः सतत-
श्रवणप्रसङ्गः ३४ उपलभ्यमाने चानुपलब्धेरसत्त्वादनपदेशः ३५ पाणि-
निमित्तप्रश्लेषाच्छब्दाभावे नानुपलब्धिः ३६ विनाशकारणानुपलब्धेश्चाव-
स्थाने तन्नित्यत्वप्रसङ्गः ३७ अस्पर्शत्वादप्रतिषेधः ३८ विभक्त्यन्तरोपपत्तेश्च
समासे ३९ विकारादेशोपदेशात्संशयः ४० प्रकृतिविवृद्धौ विकारविवृद्धेः
४१ न्यूनसमाधिकोपलब्धेर्विकाराणामहेतुः ४२ द्विविधस्यापि हेतोरभावा-
दसाधनं दृष्टान्तः ४३ नातुल्यप्रकृतीनां विकारविकल्पात् ४४ द्रव्यविकार-
वैषम्यवद्वर्णविकारविकल्पः ४५ न विकारधर्मानुपपत्तेः ४६ विकारप्राप्ता-

नामपुनरापत्तेः ४७ सुवर्णादीनां पुनरापत्तेरहेतुः ४८ न तद्विकाराणां सुवर्णभा-
वाव्यतिरेकात् ४९ नित्यत्वेऽविकारादनित्यत्वे चानवस्थानात् ५० नित्या-
नामतीन्द्रियत्वात्तद्धर्मविकल्पाच्च वर्णविकाराणामप्रतिषेधः ५१ अनवस्था-
यित्वे च वर्णोपलब्धवत्तद्विकारोपपत्तिः ५२ विकारधर्मित्वे नित्यत्वाभावा-
त्कालान्तरे विकारोपपत्तेश्चाप्रतिषेधः ५३ प्रकृत्यनियमाद्वर्णविकाराणाम् ५४
अनियमे नियमान्नानियमः ५५ नियमानियमविरोधादनियमे नियमाच्चाप्र-
तिषेधः ५६ गुणान्तरापत्युपमर्दहासवृद्धिलेशश्लेषेभ्यस्तु विकारोपपत्तेर्वर्ण-
विकारः ५७ ते विभक्त्यन्ताः पदम् ५८ व्यक्त्याकृतिजातिसंनिधावुपचा-
रात्संशयः ५९ या शब्दसमूहत्यागपरिग्रहसंख्यावृद्ध्युपचयवर्णसमासानु-
बन्धानां व्यक्तावुपचाराद्व्यक्तिः ६० न तदनवस्थानात् ६१ सहचरणस्थान-
तादर्थ्यवृत्तमानधारणसामीप्ययोगसाधनाधिपत्येभ्यो ब्राह्मणमञ्चकटराजस-
क्तुचन्दनगङ्गाशाटकान्नपुरुषेष्वतद्भावेऽपि तदुपचारः ६२ आकृतिस्तदपेक्ष-
त्वात्सत्त्वव्यवस्थानसिद्धेः ६३ व्यक्त्याकृतियुक्तेऽप्यप्रसङ्गात्प्रोक्षणादीनां मृ-
द्गवके जातिः ६४ नाकृतिव्यक्त्यपेक्षत्वाज्जात्यभिव्यक्तेः ६५ व्यक्त्याकृ-
तिजातयस्तु पदार्थः ६६ व्यक्तिर्गुणविशेषाश्रयो मूर्तिः ६७ आकृतिर्जाति-
लिङ्गाख्या ६८ समानप्रसवात्मिका जातिः ६९

इति द्वितीय आह्निकः इति द्वितीयोऽध्यायः

तृतीयोऽध्यायः प्रथम आह्निकः

दर्शनस्पर्शनाभ्यामेकार्थग्रहणात् १ न विषयव्यवस्थानात् २ तद्व्यवस्था-
नादेवात्मसद्भावादप्रतिषेधः ३ शरीरदाहे पातकाभावात् ४ तदभावः सात्म-
कप्रदाहेऽपि तन्नित्यत्वात् ५ न कार्याश्रयकर्तृवधात् ६ सव्यदृष्टस्येतरेण
प्रत्यभिज्ञानात् ७ नैकस्मिन्नासास्थिव्यवहिते द्वित्वाभिमानात् ८ एकविनाशे
द्वितीयाविनाशान्नैकत्वम् ९ अवयवनाशेऽप्यवयव्युपलब्धेरहेतुः १० दृष्टा-
न्तविरोधादप्रतिषेधः ११ इन्द्रियान्तरविकारात् १२ न स्मृतेः स्मर्तव्य-
विषयत्वात् १३ तदात्मगुणसद्भावादप्रतिषेधः १४ नात्मप्रतिपत्तिहेतूनां
मनसि सम्भवात् १५ ज्ञातुर्ज्ञानसाधनोपपत्तेः संज्ञाभेदमात्रम् १६ नियमश्च
निरनुमानः १७ पूर्वाभ्यस्तस्मृत्यनुबन्धाज्जातस्य हर्षभयशोकसम्प्रतिपत्तेः १८
पद्मादिषु प्रबोधसम्मीलनविकारवत्तद्विकारः १९ नोष्णशीतवर्षाकालनिमित्त-
त्वात्पञ्चात्मकविकाराणाम् २० प्रेत्याहाराभ्यासकृतास्तन्याभिलाषात् २१

अयसोऽयस्कान्ताभिगमनवत्तदुपसर्पणम् २२ नान्यत्र प्रवृत्त्यभावात् २३
 वीतरागजन्मादर्शनात् २४ सगुणद्रव्योत्पत्तिवत्तदुत्पत्तिः २५ न संकल्पनि-
 मित्त्वाद्रागादीनाम् २६ पार्थिवं गुणान्तरोपलब्धेः २७ पार्थिवाप्यतैजसं
 तद्गुणोपलब्धेः २८ निःश्वासोच्छ्वासोपलब्धेश्चातुर्भौतिकम् २९ गन्धक्लेद-
 पाकव्यूहावकाशदानेभ्यः पाञ्चभौतिकम् ३० श्रुतिप्रामाण्याच्च ३१ कृष्णसारे
 सत्युपलम्भादव्यतिरिच्य चोपलम्भात्संशयः ३२ महदणुग्रहणात् ३३ रश्म्य-
 र्थसंनिकर्षविशेषात्तद्ग्रहणम् ३४ तदनुपलब्धेरहेतुः ३५ नानुमीयमानस्य
 प्रत्यक्षतोऽनुपलब्धिरभावहेतुः ३६ द्रव्यगुणधर्मभेदाच्चोपलब्धिनियमः ३७
 अनेकद्रव्यसमवायाद्रूपविशेषाच्च रूपोपलब्धिः ३८ कर्मकारितश्चेन्द्रियाणां
 व्यूहः पुरुषार्थतन्त्रः ३९ मध्यन्दिनोल्काप्रकाशानुपलब्धिवत्तदनुपलब्धिः ४०
 न रात्रावप्यनुपलब्धेः ४१ बाह्यप्रकाशानुग्रहाद्विषयोपलब्धेरनभिव्यक्तितो-
 ऽनुपलब्धिः ४२ अभिव्यक्तौ चाभिभवात् ४३ नक्तञ्चरनयनरश्मिदर्शनाच्च
 ४४ अप्राप्यग्रहणं काचाभ्रपटलस्फटिकान्तरितोपलब्धेः ४५ कुड्यान्तरिता-
 नुपलब्धेरप्रतिषेधः ४६ अप्रतिघातात्संनिकर्षोपपत्तिः ४७ आदित्यरश्मेः
 स्फटिकान्तरेऽपि दाह्येऽविघातात् ४८ नेतरेतरधर्मप्रसङ्गात् ४९ आदर्शो-
 दकयोः प्रसादस्वाभाव्याद्रूपोपलब्धिवत्तदुपलब्धिः ५० दृष्टानुमितानां नियो-
 गप्रतिषेधानुपपत्तिः ५१ स्थानान्यत्वे नानात्वादवयविनानास्थानत्वाच्च संश-
 यः ५२ त्वगव्यतिरेकात् ५३ न युगपदर्थानुपलब्धेः ५४ विप्रतिषेधाच्च
 न त्वगेका ५५ इन्द्रियार्थपञ्चत्वात् ५६ न तदर्थबहुत्वात् ५७ गन्ध-
 त्वाद्यव्यतिरेकाद्गन्धादीनामप्रतिषेधः ५८ विषयत्वाव्यतिरेकादेकत्वम् ५९
 न बुद्धिलक्षणाधिष्ठानगत्याकृतिजातिपञ्चत्वेभ्यः ६० भूतगुणविशेषोपलब्धे-
 स्तादात्म्यम् ६१ गन्धरसरूपस्पर्शशब्दानां स्पर्शपर्यन्ताः पृथिव्याः ६२
 अग्नेजोवायूनां पूर्वं पूर्वमपोह्याकाशस्योत्तरः ६३ न सर्वगुणानुपलब्धेः ६४
 एकैकश्येनोत्तरोत्तरगुणसद्भावादुत्तरोत्तराणां तदनुपलब्धिः ६५ विष्टं ह्यपर-
 म्परेण ६६ न पार्थिवाप्ययोः प्रत्यक्षत्वात् ६७ पूर्वपूर्वगुणोत्कर्षात्तत्तत्प्रधानम्
 ६८ तदव्यवस्थानं तु भूयस्त्वात् ६९ सगुणानामिन्द्रियभावात् ७० तेनैव
 तस्याग्रहणाच्च ७१ न शब्दगुणोपलब्धेः ७२ तदुपलब्धिरितरेतरद्रव्य-
 गुणवैधर्म्यात् ७३

इति प्रथम आह्निकः

तृतीयोऽध्यायः द्वितीय आह्निकः

कर्माकाशसाधर्म्यात्संशयः १ विषयप्रत्यभिज्ञानात् २ साध्यसमत्वादहेतुः
३ न युगपदग्रहणात् ४ अप्रत्यभिज्ञाने च विनाशप्रसङ्गः ५ क्रमवृत्ति-
त्वादयुगपदग्रहणम् ६ अप्रत्यभिज्ञानञ्च विषयान्तरव्यासङ्गात् ७ न गत्यभा-
वात् ८ स्फटिकान्यत्वाभिमानवत्तदन्यत्वाभिमानः ९ स्फटिकेऽप्यपरापरो-
त्पत्तेः क्षणिकत्वादव्यक्तीनामहेतुः १० नियमहेत्वभावाद्यथादर्शनमभ्यनुज्ञा
११ नोत्पत्तिविनाशकारणोपलब्धेः १२ क्षीरविनाशे कारणानुपलब्धिव-
द्ध्युत्पत्तिवच्च तदुपपत्तिः १३ लिङ्गतो ग्रहणान्नानुपलब्धिः १४ न पयसः
परिणामगुणान्तरप्रादुर्भावात् १५ व्यूहान्तराद्द्रव्यान्तरोत्पत्तिदर्शनं पूर्वद्रव्य-
निवृत्तेरनुमानम् १६ क्वचिद्विनाशकारणानुपलब्धेः क्वचिच्चोपलब्धेरनेकान्तः
१७ नेन्द्रियार्थयोस्तद्विनाशेऽपि ज्ञानावस्थानात् १८ युगपज्ज्ञेयानुपलब्धेश्च
न मनसः १९ तदात्मगुणत्वेऽपि तुल्यम् २० इन्द्रियैर्मनसः संनिकर्षाभावा-
त्तदनुत्पत्तिः २१ नोत्पत्तिकारणानपदेशात् २२ विनाशकारणानुपलब्धेश्चाव-
स्थाने तन्नित्यत्वप्रसङ्गः २३ अनित्यत्वग्रहाद्बुद्धेर्बुद्ध्यन्तराद्विनाशः शब्दवत्
२४ ज्ञानसमवेतात्मप्रदेशसंनिकर्षान्मनसः स्मृत्युत्पत्तेर्न युगपदुत्पत्तिः २५
नान्तःशरीरवृत्तित्वान्मनसः २६ साध्यत्वादहेतुः २७ स्मरतः शरीरधार-
णोपपत्तेरप्रतिषेधः २८ न तदाशुगतित्वान्मनसः २९ न स्मरणकालानियमात्
३० आत्मप्रेरणयदृच्छाज्ञताभिश्च न संयोगविशेषः ३१ व्यासक्तमनसः पाद-
व्यथनेन संयोगविशेषेण समानम् ३२ प्रणिधानलिङ्गादिज्ञानानामयुगप-
द्भावादयुगपत्स्मरणम् ३३ ज्ञस्येच्छाद्वेषनिमित्तत्वादारम्भनिवृत्त्योः ३४ त-
ल्लिङ्गत्वादिच्छाद्वेषयोः पार्थिवाद्येष्वप्रतिषेधः ३५ परश्चादिष्वारम्भनिवृत्ति-
दर्शनात् ३६ नियमानियमौ तु तद्विशेषकौ ३७ यथोक्तहेतुत्वात्पारतन्त्र्या-
दकृताभ्यागमाच्च न मनसः ३८ परिशेषाद्यथोक्तहेतूपपत्तेश्च ३९ स्मरणं
त्वात्मनो ज्ञस्वाभाव्यात् ४० प्रणिधाननिबन्धाभ्यासलिङ्गलक्षणसादृश्यपरि-
ग्रहाश्रयाश्रितसम्बन्धानन्तर्यवियोगैककार्यविरोधातिशयप्राप्तिव्यवधानसुख-
दुःखेच्छाद्वेषभयार्थित्वक्रियारागधर्माधर्मनिमित्तेभ्यः ४१ कर्मानवस्थायि-
ग्रहणात् ४२ अव्यक्तग्रहणमनवस्थायित्वाद्विद्युत्सम्पाते रूपाव्यक्तग्रहणवत्
४३ हेतूपादानात्प्रतिषेद्धव्याभ्यनुज्ञा ४४ प्रदीपार्चिःसंतत्यभिव्यक्तग्रहणव-
त्तद्ग्रहणम् ४५ द्रव्ये स्वगुणपरगुणोपलब्धेः संशयः ४६ यावच्छरीर-
भावित्वाद्दूपादीनाम् ४७ न पाकजगुणान्तरोत्पत्तेः ४८ प्रतिद्वन्द्विसिद्धेः पा-

कजानामप्रतिषेधः ४९ शरीरव्यापित्वात् ५० न केशनखादिष्वनुपलब्धेः
 ५१ त्वक्पर्यन्तत्वाच्छरीरस्य केशनखादिष्वप्रसङ्गः ५२ शरीरगुणवैधर्म्यात्
 ५३ न रूपादीनामितरेतरवैधर्म्यात् ५४ ऐन्द्रियकत्वाद्व्यापादीनामप्रतिषेधः ५५
 ज्ञानायौगपद्यादेकं मनः ५६ न युगपदनेकक्रियोपलब्धेः ५७ अलातचक्र-
 दर्शनवत्तदुपलब्धिराशुसंचारात् ५८ यथोक्तहेतुत्वाच्चाणु ५९ पूर्वकृतफला-
 नुबन्धात्तदुत्पत्तिः ६० भूतेभ्यो मूर्त्युपादानवत्तदुपादानम् ६१ न साध्य-
 समत्वात् ६२ नोत्पत्तिनिमित्तत्वान्मातापित्रोः ६३ तथाहारस्य ६४ प्राप्नो-
 चानियमात् ६५ शरीरोत्पत्तिनिमित्तवत्संयोगोत्पत्तिनिमित्तं कर्म ६६ एतेना-
 नियमः प्रत्युक्तः ६७ तददृष्टकारितमिति चेत्पुनस्तत्प्रसङ्गोऽपवर्गे ६८ मनः-
 कर्मनिमित्तत्वाच्च संयोगानुच्छेदः ६९ नित्यत्वप्रसङ्गश्च प्रायणानुपपत्तेः ७०
 अणुश्यामतानित्यत्ववदेतत्स्यात् ७१ नाकृताभ्यागमप्रसङ्गात् ७२

इति द्वितीय आह्निकः इति तृतीयोऽध्यायः

चतुर्थोऽध्यायः प्रथम आह्निकः

प्रवृत्तिर्यथोक्ता १ तथा दोषाः २ तत्रैराश्यं रागद्वेषमोहार्थान्तरभावात् ३
 नैकप्रत्यनीकभावात् ४ व्यभिचारादहेतुः ५ तेषां मोहः पापीयानामूढस्ये-
 तरोत्पत्तेः ६ निमित्तनैमित्तिकभावादर्थान्तरभावो दोषेभ्यः ७ न दोषलक्षणा-
 वरोधान्मोहस्य ८ निमित्तनैमित्तिकोपपत्तेश्च तुल्यजातीयानामप्रतिषेधः ९
 आत्मनित्यत्वे प्रेत्यभावसिद्धिः १० व्यक्ताद्व्यक्तानां प्रत्यक्षप्रामाण्यात् ११
 न घटाद्धटानिष्पत्तेः १२ व्यक्ताद्धटनिष्पत्तेरप्रतिषेधः १३ अभावाद्भावोत्पत्ति-
 र्नानुपमृद्य प्रादुर्भावात् १४ व्याघातादप्रयोगः १५ नातीतानागतयोः कार-
 कशब्दप्रयोगात् १६ न विनष्टेभ्योऽनिष्पत्तेः १७ क्रमनिर्देशादप्रतिषेधः १८
 ईश्वरः कारणं पुरुषकर्माफल्यदर्शनात् १९ न पुरुषकर्माभावे फलानिष्पत्तेः २०
 तत्कारितत्वादहेतुः २१ अनिमित्ततो भावोत्पत्तिः कण्टकतैक्ष्ण्यादिदर्शनात्
 २२ अनिमित्तनिमित्तत्वान्नानिमित्ततः २३ निमित्तानिमित्तयोरर्थान्तरभावा-
 दप्रतिषेधः २४ सर्वमनित्यमुत्पत्तिविनाशधर्मकत्वात् २५ नानित्यतानि-
 त्यत्वात् २६ तदनित्यत्वमग्नेर्दाहं विनाश्यानुविनाशवत् २७ नित्यस्या-
 प्रत्याख्यानं यथोपलब्धिव्यवस्थानात् २८ सर्वं नित्यम्पञ्चभूतनित्यत्वात् २९
 नोत्पत्तिविनाशकारणोपलब्धेः ३० तल्लक्षणावरोधादप्रतिषेधः ३१ नोत्प-
 त्तितत्कारणोपलब्धेः ३२ न व्यवस्थानुपपत्तेः ३३ सर्वं पृथग्भावलक्षण-

पृथक्त्वात् ३४ नानेकलक्षणैरेकभावनिष्पत्तेः ३५ लक्षणव्यवस्थानादेवा-
प्रतिषेधः ३६ सर्वमभावो भावेष्वितरेतराभावसिद्धेः ३७ न स्वभावसि-
द्धेर्भावानाम् ३८ न स्वभावसिद्धिरापेक्षिकत्वात् ३९ व्याहतत्वादयुक्तम्
४० संख्यैकान्तसिद्धिः कारणानुपपत्त्युपपत्तिभ्याम् ४१ न कारणावयव-
भावात् ४२ निरवयवत्वादहेतुः ४३ सद्यः कालान्तरे च फलनिष्पत्तेः संशयः
४४ न सद्यः कालान्तरोपभोग्यत्वात् ४५ कालान्तरेणानिष्पत्तिर्हेतुविनाशात्
४६ प्राङ्निष्पत्तेर्वृक्षफलवत्तत्स्यात् ४७ नासन्न सन्न सदसत्सदसतोर्वैधर्म्यात्
४८ उत्पादव्ययदर्शनात् ४९ बुद्धिसिद्धं तु तदसत् ५० आश्रयव्यतिरे-
काद्वृक्षफलोत्पत्तिवदित्यहेतुः ५१ प्रीतेरात्माश्रयत्वादप्रतिषेधः ५२ न
पुत्रपशुस्त्रीपरिच्छदहिरण्यान्नादिफलनिर्देशात् ५३ तत्सम्बन्धात्फलनिष्प-
त्तेस्तेषु फलवदुपचारः ५४ विविधबाधनायोगादुःखमेव जन्मोत्पत्तिः ५५
न सुखस्याप्यान्तरालनिष्पत्तेः ५६ बाधनानिर्वृत्तेर्वेदयतः पर्येषणदोषाद-
प्रतिषेधः ५७ दुःखविकल्पे सुखाभिमानाच्च ५८ ऋणक्लेशप्रवृत्त्यनुबन्धा-
दपवर्गाभावः ५९ प्रधानशब्दानुपपत्तेर्गुणशब्देनानुवादो निन्दाप्रशंसोपपत्तेः
६० समारोपणादात्मन्यप्रतिषेधः ६१ पात्रचयान्तानुपपत्तेश्च फलाभावः ६२
सुषुप्तस्य स्वप्नादर्शने क्लेशाभाववदपवर्गः ६३ न प्रवृत्तिः प्रतिसंधानाय हीन-
क्लेशस्य ६४ न क्लेशसंततेः स्वाभाविकत्वात् ६५ प्रागुत्पत्तेरभावानित्य-
त्ववत्स्वाभाविकेऽप्यनित्यत्वम् ६६ अणुश्यामतानित्यत्ववद्वा ६७ न संक-
ल्पनिमित्तत्वाच्च रागादीनाम् ६८

इति प्रथम आह्निकः

चतुर्थोऽध्यायः द्वितीय आह्निकः

दोषनिमित्तानां तत्त्वज्ञानादहङ्कारनिवृत्तिः १ दोषनिमित्तं रूपादयो विषयाः
संकल्पकृताः २ तन्निमित्तं त्ववयव्यभिमानः ३ विद्याविद्याद्वैविध्यात्संशयः
४ तदसंशयः पूर्वहेतुप्रसिद्धत्वात् ५ वृत्त्यनुपपत्तेरपि तर्हि न संशयः ६
कृत्स्नैकदेशावृत्तित्वादवयवानामवयव्यभावः ७ तेषु चावृत्तेरवयव्यभावः
८ पृथक्चावयवेभ्योऽवृत्तेः ९ न चावयव्यवयवाः १० एकस्मिन्भेदाभावा-
द्भेदशब्दप्रयोगानुपपत्तेरप्रश्नः ११ अवयवान्तराभावेऽप्यवृत्तेरहेतुः १२ केश-
समूहे तैमिरिकोपलब्धिवत्तदुपलब्धिः १३ स्वविषयानतिक्रमेणेंद्रियस्य पटु-
मन्दभावाद्विषयग्रहणस्य तथाभावो नाविषये प्रवृत्तिः १४ अवयवावयवि-

प्रसङ्गश्चैवमाप्रलयात् १५ न प्रलयोऽणुसद्भावात् १६ परं वा त्रुटेः १७
 आकाशव्यतिभेदात्तदनुपपत्तिः १८ आकाशासर्वगतत्वं वा १९ अन्तर्बहिश्च
 कार्यद्रव्यस्य कारणान्तरवचनादकार्यं तदभावः २० शब्दसंयोगविभवाच्च
 सर्वगतम् २१ अव्यूहाविष्टम्भविभुत्वानि चाकाशधर्माः २२ मूर्तिमतां च
 संस्थानोपपत्तेरवयवसद्भावः २३ संयोगोपपत्तेश्च २४ अनवस्थाकारित्वा-
 दनवस्थानुपपत्तेश्चाप्रतिषेधः २५ बुद्ध्या विवेचनात्तु भावानां याथात्म्यानुप-
 लब्धिस्तन्त्वपकर्षणे पटसद्भावानुपलब्धिवत्तदनुपलब्धिः २६ व्याहतत्वा-
 दहेतुः २७ तदाश्रयत्वादपृथग्ग्रहणम् २८ प्रमाणतश्चार्थप्रतिपत्तेः २९ प्रमा-
 णानुपपत्त्युपपत्तिभ्याम् ३० स्वप्रविषयाभिमानवदयं प्रमाणप्रमेयाभिमानः ३१
 मायागन्धर्वनगरमृगतृष्णिकावद्वा ३२ हेत्वभावादसिद्धिः ३३ स्मृति-
 संकल्पवच्च स्वप्रविषयाभिमानः ३४ मिथ्योपलब्धेर्विनाशस्तत्त्वज्ञानात्स्व-
 प्रविषयाभिमानप्रणाशवत् प्रतिबोधे ३५ बुद्धेश्चैवं निमित्तसद्भावोपलम्भात्
 ३६ तत्त्वप्रधानभेदाच्च मिथ्याबुद्धेर्द्वैविध्योपपत्तिः ३७ समाधिविशेषाभ्यासात्
 ३८ नार्थविशेषप्राबल्यात् ३९ क्षुदादिभिः प्रवर्तनाच्च ४० पूर्वकृतफला-
 नुबन्धात्तदुत्पत्तिः ४१ अरण्यगुहापुलिनादिषु योगाभ्यासोपदेशः ४२ अपव-
 र्गेऽप्येवं प्रसङ्गः ४३ न निष्पन्नावश्यम्भावित्वात् ४४ तदभावश्चापवर्गे ४५
 तदर्थं यमनियमाभ्यामात्मसंस्कारो योगाच्चाध्यात्मविध्युपायैः ४६ ज्ञानग्रह-
 णाभ्यासस्तद्विद्यैश्च सह संवादः ४७ तं शिष्यगुरुसब्रह्मचारिविशिष्टश्रेयोऽर्थि-
 भिरनसूयुभिरभ्युपेयात् ४८ प्रतिपक्षहीनमपि वा प्रयोजनार्थमर्थित्वे ४९ त-
 त्त्वाध्यवसायसंरक्षणार्थं जल्पवितरणे वीजप्ररोहसंरक्षणार्थं कण्टकशाखा-
 वरणवत् ४९ ताभ्यां विगृह्य कथनम् ५०

इति द्वितीय आह्निकः इति चतुर्थोऽध्यायः

पञ्चमोऽध्यायः प्रथम आह्निकः

साधर्म्यवैधर्म्योत्कर्षापकर्षवर्णनावर्णविकल्पसाध्यप्राप्त्यप्राप्तिप्रसङ्गप्रतिदृष्टा-
 न्तानुत्पत्तिसंशयप्रकरणहेत्वर्थापत्त्यविशेषोपपत्त्युपलब्ध्यनुपलब्धिनित्यानित्य
 कार्यसमाः १ साधर्म्यवैधर्म्याभ्यामुपसंहारे तद्धर्मविपर्ययोपपत्तेः साधर्म्य-
 वैधर्म्यसमौ २ गोत्वाद्गोसिद्धिवत्तत्सिद्धिः ३ साध्यदृष्टान्तयोर्धर्मविकल्पा-
 दुभयसाध्यत्वाच्चोत्कर्षापकर्षवर्णनावर्णविकल्पसाध्यसमाः ४ किञ्चित्सा-
 धर्म्यादुपसंहारसिद्धेर्वैधर्म्यादप्रतिषेधः ५ साध्यातिदेशाच्च दृष्टान्तोपपत्तेः ६

प्राप्य साध्यमप्राप्य वा हेतोः प्राप्त्याविशिष्टत्वादप्राप्त्यासाधकत्वाच्च प्रा-
प्त्यप्राप्तिसमौ ७ घटादिनिष्पत्तिदर्शनात्पीडने चाव्यभिचारादप्रतिषेधः ८
दृष्टान्तस्य कारणानपदेशात्प्रत्यवस्थानाच्च प्रतिदृष्टान्तेन प्रसङ्गप्रतिदृष्टान्तसमौ
प्रदीपोपादानप्रसङ्गविनिवृत्तिवत्तद्विनिवृत्तिः ९ प्रतिदृष्टान्तहेतुत्वे च नाहेतु-
दृष्टान्तः १० प्रागुत्पत्तेः कारणाभावादन्युत्पत्तिसमः ११ तथाभावादुत्पन्नस्य
कारणोपपत्तेर्न कारणप्रतिषेधः १२ सामान्यदृष्टान्तयोरैन्द्रियकत्वे समाने नि-
त्यानित्यसाधर्म्यात् संशयसमः १३ साधर्म्यात्संशये न संशयो वैधर्म्या-
दुभयथा वा संशयेऽत्यन्तसंशयप्रसङ्गो नित्यत्वानभ्युपगमाच्च सामान्यस्या-
प्रतिषेधः १४ उभयसाधर्म्यात्प्रक्रियासिद्धेः प्रकरणसमः १५ प्रतिपक्षात्प्र-
करणसिद्धेः प्रतिषेधानुपपत्तिः प्रतिपक्षोपपत्तेः १६ त्रैकाल्यानुपपत्तेर्हेतो-
रहेतुसमः १७ न हेतुतः साध्यसिद्धेस्त्रैकाल्यासिद्धिः १८ प्रतिषेधानुपपत्तेश्च
प्रतिषेद्धव्याप्रतिषेधः १९ अर्थापत्तितः प्रतिपक्षसिद्धेरर्थापत्तिसमः २० अनुक्त-
स्यार्थापत्तेः पक्षहानेरुपपत्तिरनुक्तत्वादनेकान्तिकत्वाच्चार्थापत्तेः २१ एक-
धर्मोपपत्तेरविशेषे सर्वाविशेषप्रसङ्गात्सद्भावोपपत्तेरविशेषसमः २२ क्वचि-
त्तद्धर्मोपपत्तेः क्वचिच्चाप्यनुपपत्तेः प्रतिषेधाभावः २३ उभयकारणोपपत्ते-
रुपपत्तिसमः २४ उपपत्तिकारणाभ्यनुज्ञानादप्रतिषेधः २५ निर्दिष्टकारणा-
भावेऽप्युपलम्भादुपलब्धिसमः २६ कारणान्तरादपि तद्धर्मोपपत्तेरप्रतिषेधः
२७ तदनुपलब्धेरनुपलम्भादभावसिद्धौ तद्विपरीतोपपत्तेरनुपलब्धिसमः २८
अनुपलम्भात्मकत्वादनुपलब्धेरहेतुः २९ ज्ञानविकल्पानां च भावाभावसंवेद-
नादध्यात्मम् ३० साधर्म्यात्तुल्यधर्मोपपत्तेः सर्वानित्यत्वप्रसङ्गादनित्यसमः
३१ साधर्म्यादसिद्धेः प्रतिषेधासिद्धिः प्रतिषेध्यसामर्थ्यात् ३२ दृष्टान्ते च
साध्यसाधनभावेन प्रज्ञातस्य धर्मस्य हेतुत्वात्तस्य चोभयथाभावान्नाविशेषः
३३ नित्यमनित्यभावादनित्ये नित्यत्वोपपत्तेर्नित्यसमः ३४ प्रतिषेध्ये नित्यम-
नित्यभावादनित्येऽनित्यत्वोपपत्तेः प्रतिषेधाभावः ३५ प्रयत्नकार्यनिकत्वा-
त्कार्यसमः ३६ कार्यान्यत्वे प्रयत्नाहेतुत्वमनुपलब्धिकारणोपपत्तेः ३७ प्रति-
षेधेऽपि समानो दोषः ४८ सर्वत्रैवम् ३९ प्रतिषेधविप्रतिषेधे प्रति-
षेधदोषवद्दोषः ४० प्रतिषेधं सदोषमभ्युपेत्य प्रतिषेधविप्रतिषेधे समानो दोष-
प्रसङ्गो मतानुज्ञा स्वपक्षलक्षणापेक्षोपपत्त्युपसंहारे हेतुनिर्देशे परपक्षदोषा-
भ्युपगमात्समानो दोषः ४१

इति प्रथम आह्निकः

पञ्चमोऽध्यायः द्वितीय आह्निकः

प्रतिज्ञाहानिः प्रतिज्ञान्तरं प्रतिज्ञाविरोधः प्रतिज्ञासंन्यासो हेत्वन्तरमर्थान्तरं
निरर्थकमविज्ञातार्थमपार्थक्यमप्राप्तकालं न्यूनमधिकं पुनरुक्तमननुभाषणम-
ज्ञानमप्रतिभा विक्षेपो मतानुज्ञा पर्यनुयोज्योपेक्षणं निरनुयोज्यानुयोगोऽप-
सिद्धान्तो हेत्वाभासाश्च निग्रहस्थानानि १ प्रतिदृष्टान्तधर्माभ्यनुज्ञा स्वदृष्टान्ते
प्रतिज्ञाहानिः २ प्रतिज्ञातार्थप्रतिषेधे धर्मविकल्पात्तदर्थनिर्देशः प्रतिज्ञान्तरम्
३ प्रतिज्ञाहेत्वोर्विरोधः प्रतिज्ञाविरोधः ४ पक्षप्रतिषेधे प्रतिज्ञातार्थापनयनं
प्रतिज्ञासंन्यासः ५ अविशेषोक्ते हेतौ प्रतिषिद्धे विशेषमिच्छतो हेत्वन्तरम् ६
प्रकृतादर्थादप्रतिसम्बद्धार्थमर्थान्तरम् ७ वर्णक्रमनिर्देशवन्निरर्थकम् ८ परि-
षत्प्रतिवादिभ्यां त्रिरभिहितमप्यविज्ञातमविज्ञातार्थम् ९ पौर्वापर्यायोगाद-
प्रतिसम्बद्धार्थमपार्थक्यम् १० अवयवविपर्यासवचनमप्राप्तकालम् ११ हीन-
मन्यतमेनाप्यवयवेन न्यूनम् १२ हेतूदाहरणाधिकमधिकम् १३ शब्दार्थयोः
पुनर्वचनं पुनरुक्तमन्यत्रानुवादात् १४ अर्थादापन्नस्य स्वशब्देन पुनर्वचनं
पुनरुक्तम् १५ विज्ञातस्य परिषदा त्रिरभिहितस्याप्यप्रत्युच्चारणमननुभाषणम्
१६ अविज्ञातं चाज्ञानम् १७ उत्तरस्याप्रतिपत्तिरप्रतिभा १८ कार्य-
व्यासङ्गात्कथाविच्छेदो विक्षेपः १९ स्वपक्षे दोषाभ्युपगमात्परपक्षे दोषप्रसङ्गो
मतानुज्ञा २० निग्रहस्थानप्राप्तस्यानिग्रहः पर्यनुयोज्योपेक्षणम् २१ अनि-
ग्रहस्थाने निग्रहस्थानाभियोगो निरनुयोज्यानुयोगः २२ सिद्धान्तम-
भ्युपेत्यानियमात्कथाप्रसङ्गोऽपसिद्धान्तः २३ हेत्वाभासाश्च यथोक्ताः २४

इति द्वितीय आह्निकः

इति पञ्चमोऽध्यायः

इति न्यायदर्शनम्